

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XI. Augustinianæ de Gratia & Charitate doctrinæ concordia cum
censura propositionis 34. Distinctio illa duplicis amoris, naturalis videlicet,
quo Deus amatur ut Author naturæ; & gratuiti, quo ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

eter pronuntiat, peccata sibi in Sacramenti susceptione demum remissa. „ Unde lib. 9. c. 2.
 „ Hoc peccatum, *inquit*, cum ceteris horrendis
 „ & funereis in aqua sancta ignovisti, & remi-
 „ sisti mihi. Et eod. l. c. 4. Ea fides me securum
 „ esse non sinebat de peccatis meis, quæ mihi
 „ per Baptismum tunc remissa nondum erant.
 „ Idem tr. 8. in Joan. Quantumcumque Catechu-
 „ menus proficiat, adhuc sarcinam suæ iniquita-
 „ tis portat, non illiremittitur, nisi cum vene-
 „ rit ad Baptismum. Quæ autem Baptismatis,
 „ eadem & reconciliationis est ratio, *ut idem*
 „ *Augustinus* priori libro de adulter. conjug.

128 *Ex quibus colligimus, neminem relaxatum in crimina regulariter posse presumere, se extra casum necessitatis, remissionem peccatorum accepisse sine actuali reconciliatione, sicut etiam docet Hugo de S. Victore, & Bernardus epist. 77. . . Hos secutus Jacobus Latomus lib. de confessione secreta, offendit ex Veteribus, quod remissionem peccatorum in calis regulariter precedere debeat remissio eorumdem quæ sit in terra. Nihil ergo novum, nihil singulare, nihil in Eccl. a petegrinum quoad hoc docuit Bajus; nihil nisi quod præci Patres tradiderunt, nihil proinde à Pio V. damnatum, nisi cum hæreticis dicere velis, à Pio V. damnatam sententiam veterum Patrum.*

CAPUT XI.

Augustiniana de Gratia & Charitate doctrina concorda cum Censura propositionis 34. Distinctio illa duplicis amoris, naturalis videlicet, quo Deus amatur ut Author naturæ; & gratiæ, quo amatur ut Beatorum, vana est, & commentitia, & ad illudendum sacris Litteris excogitata. Et 36. Amor naturalis, qui ex viribus naturæ exoritur, ex sola Philosophia per elationem præsumptionis humanæ, cum injuria Crucis Christi, defenditur à nonnullis Catholicis.

129 **S**unt qui ex damnatione propositionum istarum certum putant, dari amorem Dei propter se (saltem ut Authoris naturæ) effectivè naturalem, sive ex solis naturæ viribus ortum; imò Molina pluresque cum ipso Recentiores censent, hominem naturæ viribus posse Deum propter se diligere super omnia, fundantque se in propositionum illarum damnatione.

130 Verum-enimverò vehementer decipiuntur. 1°. Quia supra memoratæ hæreticorum calumniæ incautè patrocinantur. 2°. Duæ illæ propositiones gravissimorum Theologorum judicio solum damnatæ sunt propter audaciam, acerbiterque censuræ. 3°. Si damnatæ sint propter doctrinam, ex damnatione equidem propositionis trigésimæ sextæ confici nequit, dari amorem Dei propter se effectivè naturalem, multo minus amorem Dei propter se super omnia; utpote quæ nedum amorem Dei super omnia, nedum amorem Dei propter se, sed ne amorem quidem Dei nominat. Nec id-

iptum confici potest ex damnatione propositionis trigésimæ quartæ, quia non nominat etiam amorem Dei super omnia, nec propter se, sed præcisè amorem Dei, ut Authoris naturæ: ex ipsius proinde damnatione ad summum conficitur, negandum non esse amorem Dei ut Authoris naturæ, objectivè naturalem, nec invidiosè notandam distinctionem duplicis amoris Dei, petitam ex parte objecti, quorum unus sit objectivè naturalis, quo scilicet Deus amatur ut Author naturæ; alter objectivè supernaturalis, quo Deus amatur ut Beatorum.

Si itaque trigésima quarta & trigésima sexta damnata sint ob doctrinam; trigésima quarta solum damnata est, quatenus negat amorem Dei, ut Authoris naturæ, objectivè naturalem; trigésima sexta, quatenus generaliter negat amorem naturalem, sive ex objecto bonum, qui ex naturæ viribus oritur; cum tamen fatendum sit talem esse amorem, quo v. g. infidelis alienæ compatitur miseræ, quo sponta diligit sponsum, vel filius patrem, &c. vel utraque damnata est, quatenus negat amorem Dei propter se, qui non procedat ex gratia per Spiritum sanctum inhabitantem, ut colligitur ex collatione cum aliis propositionibus, juxta dicta c. 8. & 9., dicendaque capite sequenti. Priorem responsonem in Congregatione de Auxiliis die 19. Augusti 1602. coram Clemente VIII. adhibuit Prædicatorum Generalis. Cum enim Bullam Pii V. & Gregorii XIII. adversus Bajum Valentia allegasset, velut apertam Molinianæ sententiæ definitionem, quod in ea distinctio duplicis amoris definita sit; laudatus Generalis, nemine contradicente, respondit, multum abesse, ut eam Molinianæ doctrinam Gregorius XIII. definierit: quia licet distinctio duplicis amoris agnoverit; de viribus tamen liberi arbitrii in amoris, objectivè naturalis, actibus eliciendis, nihil decrevit, ut videre est apud Authorem Historiæ Congregat. de Auxil. l. 3. c. 12. pag. 426.

Et quomodo damnata est sententia, sic admittens duplicem Dei propter se amorem, quorum alter objectivè sit naturalis, ut tamen omnis Dei propter se amor à Deo sit effectivè per gratiam, nullus ex homine (saltem in hoc statu naturæ corruptæ) per naturam; cum ista sit Augustini sententia tam certa, tamque constanter ab ipso tradita, ut in istius veritatis assertionem fundaverit suam de Pelagianis victoriam, & alioqui Pelagianos victores pronuntiaverit, uti vidimus Prolegom. 3. c. 19. n. 170. & 171.; eademque sit sententia Spiritus sancti in sacris Litteris, sicut & Conciliorum, summorum Pontificum, veterumque Patrum, uti suo loco videbitur?

Et quid de opinione Molina, admittente amorem Dei propter se super omnia, ex solis naturæ viribus, S. Congregatio de Auxiliis censuit? Teste laudato Authore Histor. Congreg. de Auxil. l. 2. c. 2. die sexta Februarii 1598. censuit, *propositiones, quibus Molina sustinet, homi-*

De propositionibus vulgò Bajanis.

137

hominem viribus natura posse diligere Deum super omnia quoad substantiam actus (id est non ut oportet ad justificationem & salutem) esse Pelagianas ; vel de Pelagianorum reliquis. Et ideo reinventas sanctissimas Conciliorum definitiones, ac Patrum sententias ; ac doctrinam venerantes, illas omnino improbandas & rejiciendas esse existimamus.

134 Et die 26. Febr. 1601. Congregatio tractans de decima Molinae propositione : *Potest homo solis viribus naturalibus liberi a bitrii, & concu su generalis Dei, elicere actum absolutum mere naturalem dilectionis Dei super omnia, qui ad justificationem nequaquam sufficit, & pari ratione propositum placendi Deo in omnibus, servandique mandata omnia naturalia, obligantia sub culpa lethali, tamen si & hunc, & quemcumque alium actum virtutis moralis, multo facilius & promptius pueri elicere homo natura integra, quam modo possit homo natura corrupta.* Hanc propositionem ista censurâ notavit : *Hæc fuit sententia Cassiani, quam impugnavit S. Prosper l. contra Collat. c. 27. & 30. Et l. de ingratis. significat relabi in eorum errorem, qui negabant per peccatum originale fuisse lesam & vulneratum liberum arbitrium, Pelagianos intelligens. Eandem impugnat Augustinus l. 2. ad Bonifac. contra duas ep. st. Pelag. c. 8. & 10. & alibi. Quam etiam condemnat Concilium Milevitanum can. 4. Arausicanum II. can. 25. & Tridentinum sess. 6. c. 6. & c. Videatur memorata Historia l. 2. c. 16. Videatur & c. 19. ubi sic : Die 10. Maii 1601. Congregatione vigesima septima actum de decima propositione Molinae (de qua proximè) eaque expensâ, & censu à in illam, necnon rationibus à PP. Jesuitis in defensionem præfatae propositionis, post naturam consultationem, censuraverunt omnes, duobus exceptis, persistendum in censura ; & ita subscriperunt. Et l. 3. c. 12. iteratò narrat quòd die 19. Augusti 1602. rursus actum est de decima propositione Molinae, pro qua cum Valentia allegasset Bullam Gregorij XIII. de distinctione duplicis amoris : Respondit Prædicatorum Generalis, multum abesse, ut eam Molinae doctrinam Gregorius XIII. desineret ; quia licet distinctionem duplicis amoris agnoverit, de viribus tamen liberi arbitrii in amoris naturalis actibus elicientibus nihil decrevit. Unde die sequenti Congregatio censuit, ex doctrina S. Augustini ex professo tradita contra Pelagianos, & eorum reliquas, multis locis, & ex Concilio Milevitano can. 4. & Arausicano II. can. ult. & Tridentino sess. 6. can. 6. & cap. 7. non posse hominem in statu natura lapsæ, sine speciali divina gratia ad diligere Deum, neque ut Auctorem natura, neque ut largitorem gratia & gloria, neque perfectè, neque imperfectè ; Et hanc sententiam S. Augustini, esse doctrinam Ecclesiæ, atque ab illa omnino defecisse Molinam.*

Et ibidem c. 16. ex Actis Secretarii narrat, quòd die 10. Decembris 1602. Congregatio iterum censuit, hanc conclusionem, *Homo ex solis viribus natura potest diligere Deum super*

Tom. I.

omnia, esse Pelagianam absolutè prolatam, sive intelligatur de dilectione Dei, ut Auctor est bonorum supernaturalium, sive ut Auctor natura, sive de perfectè, sive de imperfectè & inchoata dilectione Dei.

Et quia alleganda in sequentibus divina Scriptura Patrumque testimonia, necnon Summorum Pontificum Conciliorumque definitiones, non solum pro necessitate gratiæ ad amandum Deum propter se, sive perfectè, sive imperfectè & inchoatè, sed & pro necessitate ejusdem ad singulos actus moraliter omni ex parte bonos, nullaque ex parte defectuosos ; quia (inquam) testimonia illa ; definitionesque, Molinistæ enervare se putant ; ea glossando de necessitate gratiæ ad amandum Deum, vel actum omni ex parte moraliter bonum salubriter efficiendum, sive utiliter ad justificationem, sicut oportet ad salutem &c. non absere erit, hæc injucundum veritatis amatori, videre glossam istam radicitus evulsam per judicium ejusdem S. Congregationis.

Laudatus ergo Historicus l. 3. c. 9. narrat, die 8. Julii 1602. in Congregatione (quæ secunda fuit coram Clemente VIII.) actum de hac Molinae propositione : *Cum solo concursu generali Dei, absque alio dono, vel auxilio gratiæ, potest homo efficere opus bonum morale, quod fini naturali hominis accommodatum sit, atque comparatione illius sit verè bonum, ac virtutis opus ; non tamen quod fini supernaturali sit accommodatum, quodque comparatione illius bonum simpliciter, ac virtutis opus dici queat.* Circa quam propositionem cum Thomas de Lemos pluribus ex Augustino testimoniis ostenderet, nullam sine speciali Dei dono dari posse virtutem, etiam in ordine moris ; idemque esse Molinae ac Juliani Pelagiani judicium in illa propositione : Reponente Valentia, controversiam, Augustinum inter & Julianum olim habitam, de virtutibus Deo acceptis, & fini supernaturali accommodatis dumtaxat intelligi posse, quasi eas solas, non item morales ; ex Dei dono esse contendit S. Doctor : loquentem (inquit Historicus) interpellavit Sanctissimus Pontifex, dicens : *Profectò S. Augustinus contra Julianum non disputabat, nisi de virtutibus moralibus, quas Julianus dicebat reperiri in Ethnicis, & impiis hominibus. Nec potuit usque adeò despicere, ut putaret fuisse in Ethnicis veras virtutes fini supernaturali accommodatas. Sed ideò impugnabatur ab Augustino, quia contendeat hominem sine gratia posse operari bene moraliter propter Deum, quod similiter asserit Molina.*

Addit Historicus, post multa hinc inde inter Lemosium & Valentiam circa hoc disputata, ventum ad alteram disputationem : *An virtutes morales sine fide & charitate verè virtutes dici possint ?* atque ex S. Thoma Lemosium ostendisse, posse in homine sine gratia esse virtutes quasdam imperfectas morales, id est, quasdam inclinationes naturales ad opera aliqua de genere bonorum faciendâ ; veras autem virtutes

S

morales, cum sint connexa, sine gratia haberi non posse, Generalemque Prædicatorum subjunxisse, nihil ex celebri loco Apostoli, *Gentes quæ legem non habent*, &c. nihil etiam ex Bulla Pii V. & Gregorii XIII. extundi posse, quod Molina vel leviter faveat. Unde Congregatio censuit, propositionem Molina cum solo concursu generali, &c. num. præcedenti relata, esse contra expressam doctrinam S. Augustini l. 4. contra Julian. c. 5. neque excusari aliquo modo posse ab errore, non obstantibus ex adverso productis à Patribus Societatis, scripto & voce.

138 Cap. xi. refert, quòd die 6. mensis Augusti 1602. actum est de quinta Molina propositione, videlicet: *Negari non potest complurimum esse Scholasticorum sententiam, liberum arbitrium nostrum, cum solo concursu generali Dei, elicere posse non solum actum contritionis naturalem, id est, dolorem de peccatis ex Dei timore, cum proposito amplius non peccandi lethali, sed etiam actum contritionis naturalem, qui idem propositum non peccandi amplius lethali includat.* Quòdque eam Lemos confutarit ex can. 5. sess. 14. Concilii Tridentini, si quis dixerit eam contritionem, &c. Quem nodum ut solveret Valentia, respondit, Concilium loqui de contritione pia & salutari; Molinam autem de contritione morali locutum esse. Quem idcirco Pontifex interpellavit: *Dicas mihi, illa contritio, à Molina tot circumstantiis circumscripta, esse fructuosa? Placetne Deo?... Si est fructuosa, & Deo acceptabilis, negare non poteris esse donum Dei, & ex inspiratione & adjutorio Dei elici; non autem ex solis viribus natura. Si non est fructuosa, neque Deo placet, bene colligebat Lemos, quòd Molina docuerit, ejusmodi contritionem esse insufficientem, quòd est contra Decretum Concilii Tridentini. Dicente autem Valentia eam contritionem esse fructuosam moraliter, non utiliter ad gratiam & salutem.* Reposuit Pontifex: *Isto modo etiam colere agros, plantare vineas... & alia hujusmodi opera vna civilis sunt fructuosa; sed hoc non est respondere ad interrogata. Quæro igitur à te, an illa contritio Molina sit fructuosa, pia, & Deo acceptabilis?* Idem ut antè respondit Valentia, addens tamen, contritionem à Tridentino memoratam idèd dici præparare ad gratiam, adeòque gratiæ tribui, quia est cum spe veniæ. Sed replicante Lemosio, spem veniæ à Molina naturæ vitibus pariter tribui tamquam fructum naturalem contritionis ab ipso descriptæ: non habuit Valentia quòd responderet, nisi Molinam de spe morali, non christianâ locutum. Unde dimissis Prædicatoribus & Jesuitis, resolvit Congregatio: *fuisse expressam sententiam Molina, ab ipso ex professo traditam, quòd homo in statu natura corrupta possit ex solis viribus naturalibus, absque ullo gratiæ divinæ speciali adjutorio, dolere de peccatis (cum proposito absoluto amplius non peccandi lethali) non solum ex timore gehennæ, sed etiam ex consideratione bonitatis divinæ, & ama-*

re ipsius Dei super omnia. Quam sententiam adversari doctrina S. Augustini, & Ecclesiæ Catholice definitionibus, potissimum in Concilio Aranscano & in Tridentino editis, ex multis conclusum est.

Capite verò 24. ad rem propiùs veniens, ad evellendam (inquam) radicem elusionem, de qua supra num. 135. narrat, quòd die 23. Junii 1603. ad discutiendas solitas Jesuitarum responsiones, Congregationi propositum fuit à Pontifice hoc dubium: *An bona opera nostra moralia, nedum bona ex genere & objecto, ac ex officio, & nedum semotà omni malâ circumstantiâ, sed econtrâ vestita omnibus bonis circumstantiis, non dicantur bona, nec secundum Deum Authorem natura & gratiæ, nec ad pietatem pertinere, nisi sint facta ex motivo fidei & pietatis supernaturalis, quamvis facta sint suppositâ fide, & inuitu & consideratione justitiæ Dei scelera punientis, & beneficiorum Dei miserentis, & tam copiose premianis, & præsertim consideratione beneficij effusionis proprii sanguinis in cruce pro nobis?*

Ad quòd dubium die sequenti Congregatio 140 resolvit, ejusmodi opera esse opera pia, pertinentia ad Deum Authorem natura & gratiæ, etiamsi non essent facta ex motivo fidei & pietatis supernaturalis, ac propterea effici non posse absque speciali gratiæ adjutorio, & hanc esse expressam doctrinam S. Augustini, & Conciliorum. Contrariam verò Molina doctrinam nullo modo vindicari posse à nota Pelagianismi. Cujus probationem ibi videre est in actis Secretarii.

Simile refert (cap. xxiii.) judicium Congregationis de 1. Maii 1604. utique actus credendi, diligendi, penitendi, tentationes superandi, elicios propter Deum, & cum omnibus bonis circumstantiis, esse actus prout oportet, atque adeò elici non posse sine Spiritus sancti gratia. Et idcirco Molinam errasse, asserendo posse hominem ex sola facultate natura, credere, sperare, diligere.

Rursus cap. xxxiv. narrat, quòd die 7. Maii 1604. coram Clemente VIII. tractata fuit in Congregatione quæstio, *In quo differant motivum pietatis christianæ, & motivum quòd actus fiant inuitu & contemplatione bonitatis & justitiæ Dei, cum ii actus fiant ex timore & amore Dei, etiam super omnia?* Ad quam die sequenti Congregatio respondit: *Idem esse actus fieri ex motivo pietatis christianæ, & fieri inuitu bonitatis divinæ, & contemplatione beneficiorum, quæ Deus in nos contulit, usque ad effusionem sanguinis Filii sui in cruce pro nobis; atque adeò hujusmodi actus esse pios sicut oportet, ac propterea elici non posse ex solis viribus natura. Quocumque enim modo proponatur bonitas divinæ, sub ratione diligibilitatis, sive per lumen natura, sive per lumen fidei, omnino tenendum est, esse motivum pietatis.*

Libro 4. c. 15. narrat, doctrinæ damnandæ canones à Secretariis jussu Pauli V. elaboratos, à cæteris Consultoribus recognitos, à Pontifice probatos fuisse. Compositam quoque ejus-

dem Pontificis jussu, Bullæ Pontificiæ Idæam, quam unâ cum Canonibus proximè dictis exhibet in Appendice pag. 203. & seqq.

144 Porro, inter canones, duo sequentes plurimum faciunt ad rem nostram. Dicere quod in statu naturæ lapsæ, homo cum solo concursu Dei generali, absque alio aono vel auxilio gratiæ, possit efficere opus bonum morale, quod fini naturali hominis accommodatum, atque comparatione illius sit verè bonum, veraque virtutis opus, referendo illud in Deum naturaliter cognitum: id doctrinæ illi contradicit, quæ in Concilio Arausiano can. 25. contra reliquias Pelagianorum olim definitum est, quod post peccatum primi hominis, nullus operari propter Deum quod bonum est, possit, nisi gratia eum & misericordia divina prævenierit. Ex qua tamen doctrina nequaquam sequitur, quod omne opus bonum, quod sine speciali gratia sit ab homine, etiam infideli, sit peccatum.

Qui dixerit, similiter posse hominem elicere actum absolutum dilectionis Dei super omnia, placendi Deo in omnibus, & propositum servandi omnia mandata naturalia, obligantia sub peccato lethali, errat.

145 In Idæa verò Bullæ Pauli V. cap. 3. hæc habentur: Cum in ecclesiasticis definitionibus* damnatum sit, per naturæ vigorem hominem posse aliquid quod ad salutem pertinet, cogitare ut expediat, absque illuminatione & inspiratione Spiritus sancti, ac rursus, sine Spiritus sancti inspiratione, atque adiutorio, hominem credere, sperare, diligere, aut sequi posse, sicut oportet ut ei justificationis gratia conferatur: in iis definitionibus, per id quod exprimitur, sicut oportet, sive, ut expedit, hoc intelligendum esse, quod est, cum circumstantiis debitis ab homine adhiberi in commemoratis actibus, satis insinuat, tam in doctrina a sanctis Patribus definita & tradita, quam in ipsa Scriptura sacra, quando actus qui fini sicut oportet, per huiusmodi circumstantias describuntur: siquidem tales actus sunt, verbum audire Dei (in Scriptura loquitur) † accipere non ut verbum hominum, sed sicut est verè verbum Dei. . . . † operari propter Deum quod bonum est, diligere Deum propter seipsum, hominem verò, sive alium, propter Deum. Quapropter iis definitionibus adversatur, acere, quod possit homo actus sic descriptos operari, aut velle operari sine gratia Dei, etiamsi intelligatur tunc non fore supernaturales, sed naturales actus.

146 Hæc plusquam sufficiunt ad refellendas opiniones n. 133. & 134. commemoratas, & ad demonstrandum 1.º. quàm verè Bellarminus lib. 6. de Grat. & lib. arbitr. c. 7. dicat non posse Deum sine ope ipsius (id est sine auxilio gratiæ, prout explicat ibidem) diligere ut Auctorem naturæ, neque ut largitorem gratiæ & gloriæ, neque perfectè, neque imperfectè, ullo modo. Atque hanc non dubitamus sententiam esse S. Augustini, imò etiam Scripturarum & Conciliorum, quidquid aliqui minus consideratè in hac materia scripserint. Quorum argumenta, glos-

salque ad testimonia Scripturarum, Conciliorum & Patrum subvertit ibidem.

2.º. Quàm verè etiam Vasquez 1. 2. disput. 147 197. c. 4. concludat, quod Pius V. non contendit definire, esse alterum amorem Dei propter se, depromptum ex viribus naturæ; alterum ex gratia. Neque, me iudice, contendit damnare censuram, quæ quis notaret eos qui dicerent, esse aliquem amorem amicitie (id est propter se, uti seipsum explicat) erga Deum, depromptum ex propriis viribus. Cum (ut ait ibidem c. 2.) in S. Scriptura & sanctis Patribus nunquam inveniamus distinctum hunc duplicem amorem amicitie; sed Patres omnem ejusmodi amorem charitatem definiant, quam consistat esse amorem supernaturalem. Hactenus Vasquez, in Bibliotheca Patrum Societatis dictus Hispanus Augustinus; totius planè Societatis lumen, Sol Theologia, Magister Magistrorum, Doctor Orbis, Theologorum quasi quidam Corypheus & Auresignanus.

CAPUT XII.

Consonantia doctrinæ ejusdem Augustini cum Censura propositionis vigesima septima Librum arbitrium, sine gratiæ Dei adiutorio, non nisi ad peccandum valet.

Difficile profectò foret, damnatum istius propositionis sensum à non damnato legitimoque Augustini, aliorumque patrum Patrum sentiu discernere, sine usu adminiculoque supradictæ regulæ. Constat quippe ex una parte illam propositionem esse Baii, in cuius proinde sensu videri posset damnata: ex alia verò parte non minus certum est eandem esse Augustini, aliorumque communiter SS. Patrum, ipsorum etiam Romanorum Pontificum, Conciliorumque.

Quem verò diversum ab iis sensum Bajus 149 intenderit, facile non est ostendere. Neque enim id omnino liquet ex verbis ipsius. Existimat quidem Vasquez 1. 2. q. 190. c. 8. quod ille prædictam propositionem. . . . in eo sensu intellexit, quem expressit aperte l. de just. & virtutib. impior. c. 4. & 5. nempe per auxilium gratiæ intelligens auxilium inhabitantis Spiritus sancti, quo referantur opera illa in Deum. Nam proposit. 63. & 64. notata in eadem Bulla non admittebat ille distinctionem gratiæ Spiritus sancti nondum inhabitantis, qualem concedimus ante remissionem peccatorum. Sed ut in eo laudandus Vasquez, quod, Apostolicæ Sedis honori consulens, enitatur damnare propositionis censuram sic interpretari, ne (inquit) Augustini sententia cuiquam damnata videatur, quæ in præsentè materia, à Celso I. in sua epistola mirum in modum commendata & approbata fuit. Non apparet tamen istum fuisse Baii intellectum, quem ipsi Vasquez absque solido fundamento tribuit; maxime cum intellectum illum Bajus ipse absurdum, à sensu suo alienum, & sibi per calumniam affectum protestetur in Apologia ad proposit. 16. 18. 35. 38. 40. 43. 63. 64. & 70.

† Concil. Araus. cap. 7. & 25.

* Concil. Trid. sess. 6. cap. 3.

† Ad Thess. 2.